

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. W.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem v Moravské Ostravě, Masná 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 24 Az 1011/2003 - 27,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 24 Az 1011/2003 - 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Zástupci stěžovatele, advokátu Mgr. Faridu Alizeymu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2558,60 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 30-ti dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. 2. 2003, č. j. OAM-265/VL-07-08-BZ-2003. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu); současně bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl podle § 13 a § 14 označeného zákona a že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 12, § 91 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazoval na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud, obdobně jako správní orgán, k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud shledal, že v daném případě stěžovatel jako důvody své žádosti o udělení azylu v průběhu celého správního řízení prokazatelně uváděl problémy se soukromými osobami, které však neměly žádnou relevanci k důvodům vymezeným zákonem o azylu. Žalovaný přitom žádost o udělení azylu správně zamítl podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, když stěžovatel přichází z třetí bezpečné země, Polska. Krajský soud v Ostravě na základě výše uvedeného žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání (kasační stížnost), ve kterém soudu vytýkal, že porušil stěžovatelovo právo na vyjádření. Požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Následně, na základě výzvy Krajského soudu v Ostravě, stěžovatel požádal o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 6. 2004, č. j. 24 Az 1011/2003 - 41, byl stěžovateli ustanoven zástupce - Mgr. Farid Alizey, advokát se sídlem v Ostravě – Moravská Ostrava, Masná 8.

Na základě výzvy krajského soudu stěžovatel prostřednictvím ustanoveného zástupce kasační stížnost doplnil. V doplnění kasační stížností stěžovatel uvedl, že soud rozhodl bez nařízení jednání, aniž by to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasili, čímž porušil ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajskému soudu dále vytýkal, že se nevypořádal se všemi skutečnostmi a nesprávně posoudil právní otázky související s udělením azylu. Žalovanému správnímu orgánu pak vytýkal, že jeho rozhodnutí postrádá formální náležitosti podání, neboť z něj není patrné, čím se správní orgán při rozhodování řídil, tedy které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právního předpisu. Žalovanému správnímu orgánu i Krajskému soudu v Ostravě pak vytýkal, že se nezabývali skutečností, zda země původu stěžovatele splňuje kritéria bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 zákona o azylu, a že přezkoumávali toliko důvod vymezený v ustanovení § 12 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazoval na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál.

Na základě výše uvedených skutečností pak požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen, a to z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost, resp. zamítnutí pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel kasační stížností uplatňuje výslovně důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kromě toho namítal i důvod podřaditelný pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Především tuto posledně uvedenou námitku, kdy stěžovatel krajskému soudu vytýká, že soud rozhodl bez nařízení jednání, aniž by to účastníci shodně navrhli, nebo s tím souhlasili, čímž porušil ustanovení § 51 s. ř. s. - shledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Ze soudního spisu vyplývá, že krajský soud stěžovateli zaslal dne 1. 4. 2003 na adresu PoS Zastávka sdělení, ve kterém stěžovatele v souladu s § 51 s. ř. s. vyzval, aby sdělil, zda souhlasí s tím, aby ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., bylo o věci samé rozhodnuto bez jednání. Současně jej vyrozuměl o tom, že souhlas bude udělen také tehdy, pokud se stěžovatel nevyjádří ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení této výzvy. Předmětná adresa byla adresou, kterou jako „současnou adresu“ stěžovatele uvedlo Ministerstvo vnitra ve svém vyjádření k žalobě, vyhotoveném dne 25. 3. 2003, a adresovaném Krajskému soudu v Ostravě. Označené sdělení bylo na uvedenou adresu doručováno dne 8. 4. 2003. Z důvodu, že stěžovatel nebyl při doručování zásilky zastižen, tato byla uložena u provozovatele poštovní licence (na poště); z údajů na obálce zásilky vyplývá, že stěžovatel byl poučen o jejím uložení. Z obsahu spisu přitom nevyplývá, že by se stěžovatel v den, kdy byl činěn pokus o doručení a zásilka byla uložena, tj. dne 8. 4. 2003, na uvedené adrese zdržoval. Z úředního záznamu založeného ve spisu toliko vyplývá, že se dne 14. 4. 2003 stěžovatel vrátil do pobytového střediska, kam mu byla písemnost doručována. Krajský soud z tohoto dovodil, že stěžovatel měl možnost si označenou zásilku převzít. S tímto názorem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Podle § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) v návaznosti na § 46 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění platném v době doručování (dále jen „o. s. ř.“) platí, že nebyl-li adresát písemnosti (neurčené do vlastních rukou – což byl předmětný případ) zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si písemnost do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se o uložení písemnosti adresát nedozvěděl. Účinky doručení za užití fikce tak v tomto případě mohly nastat jen za předpokladu, že by se adresát zásilky v době

doručování na dané adrese zdržoval. To však z obsahu spisu nijak nevyplývá, neboť jediné ve spisu doložené datum, kdy se měl stěžovatel na uvedené adrese prokazatelně zdržovat, je datum 14. 4. 2003.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že soudní řád správní odnětí možnosti jednat před soudem nepodřazuje pod důvod podávaný z § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nesprávné posouzení právní otázky soudem), a je tak nutno tuto námitku subsumovat pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v jiné vadě řízení, mohla-li mít tato vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé).

Přestože Krajský soud v Ostravě zásilku obsahující výzvu podle § 51 s. ř. s. stěžovateli adresoval do místa, na kterém se stěžovatel zdržovat měl, a ohledně něhož neměl v době doručování této zásilky pochyb, že se tam také zdržuje, musí Nejvyšší správní soud uzavřít, že vyplynula-li ze spisu pochybnost, zda se na uvedené adrese stěžovatel v době doručování předmětné zásilky skutečně zdržoval, a Krajským soudem v Ostravě bylo ve věci rozhodnuto, aniž by stěžovateli byla dána možnost jednat před soudem, nelze takový proces za situace, kdy nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro rozhodnutí věci bez nařízení jednání, shledávat spravedlivým. Účastníku nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci, jak je mu garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. K takovému závěru Nejvyšší správní soud dospívá s přihlédnutím k rozhodovací praxi Ústavního soudu, přičemž poukazuje například na jeho nález sp. zn. I. ÚS 57/94 ze dne 2. 2. 1995 nebo sp. zn. IV. ÚS 97/94 ze dne 20. 2. 1995, v nichž judikované názory lze v obecné rovině beze zbytku aplikovat i na právní věc projednávanou a rozhodovanou v režimu soudního řádu správního, tedy podle právního stavu účinného po 1. 1. 2003.

Rozhodnutí věci bez nařízení jednání za situace, kdy výzva k vyslovení souhlasu s takovým postupem podle § 51 s. ř. s. nebyla stěžovateli řádně doručena, představuje vadu řízení, jež se dotýká samotné zákonnosti nyní napadaného rozsudku. Této námitce tedy Nejvyšší správní soud přisvědčuje, v této části shledává kasační stížnost důvodnou a tato skutečnost je sama o sobě důvodem pro zrušení rozsudku.

Proto Nejvyšší správní soud rozsudek napadený Krajského soudu v Ostravě podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Za této situace se pak již nezabýval dalšími námitkami stěžovatele, týkajícími se meritorního rozhodnutí.

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. ve svém novém rozhodnutí Krajský soud v Ostravě.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, Mgr. Farid Alizey, byl ustanoven soudem, platí odměnu za zastupování a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s ustanovením § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky, odměna za dva úkony právní služby á 1000 Kč (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne

12. 10. 2004) a dále podle ustanovení § 13 odst. 3 téže vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony právní služby á 75 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně, vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 408,60 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2558,60 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu